

Prøve i Dansk 3

November-december 2007

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold:

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau relateret til Vantage (B2), jf. kompetenskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Mundtlig kommunikation bedømmes på grundlag af bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelsesskemaet i dette hæfte.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Monolog	Interview	Interaktion	Diskussion
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	Fortælle sammenhængende	Svare på spørgsmål	Samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	Tage stilling til spørgsmål/udsagn og begrunde
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Billeder	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltagerne holder på skift oplæg om et emne og svarer på opfølgende spørgsmål fra eksaminator	Prøvedeltagerne svarer på skift på spørgsmål om et alment emne	Dialog mellem prøvedeltagerne	Diskussion mellem eksaminator og hver prøvedeltager

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Monolog: *Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i ca. 2 minutter uden medvirken af eksaminator.*
(5 min. pr. par)

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg."

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg, stiller eksaminator opfølgende spørgsmål, der skal vise, om prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for monologen. Når denne del af prøven er afsluttet, siger eksaminator "tak".

Derefter gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Interview: *Eksaminator informerer herefter prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål.*
(5 min. pr. par)

Herefter henvender eksaminator sig til den ene af prøvedeltagerne og beder denne svare på spørgsmål om et af nedenstående emner.

Eksaminator stiller det indledende spørgsmål og fortsætter i forlængelse heraf eller går videre til et eller to af de følgende spørgsmål.

Når interviewet er gennemført, gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Emne: Fremtiden

Indled:

Hvordan forestiller du dig dit liv om 10 år (sted, beskæftigelse, uddannelse)?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Når du tænker på fremtiden, er dine tanker så først og fremmest præget af positive forventninger eller af bekymring og frygt? – Hvorfor?

Tror du, fremtiden på nogle måder bliver bedre end nutiden er? – Hvis ja: På hvilke måder? – Hvis nej: Hvorfor ikke?

Mange film og romaner har i tidens løb forsøgt at beskrive fremtiden. Hvad forestiller du dig, der sker i de næste 50 år (i forhold til fx mulighederne for at rejse i rummet, robotter der overtager arbejdet og de huslige opgaver)?

Inden for arbejde og uddannelse er der allerede nu sket store ændringer. Fx spiller klasseværelset og arbejdspladsen en mindre rolle end tidligere, fordi man kan lære eller arbejde hjemme eller andre steder ved hjælp af computere og online kommunikation. Hvad tror du, der kommer til at ske i fremtiden inden for disse områder?

Emne: Bolig

Indled:

Hvordan bor du? Hvilke fordele og ulemper er der ved din nuværende bolig?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Hvordan ser din drømmebolig ud?

Mange danskere bruger mange penge på at indrette og modernisere deres bolig. Er boligens indretning også vigtig for dig? – Hvorfor/hvorfor ikke?

I fjernsynet er der masser af udsendelser, hvor fx ejendoms-mæglere gætter priser på boliger, eller hvor eksperter hjælper folk med at indrette sig. Hvorfor tror du, der er så stor interesse for den slags udsendelser? Hvad synes du selv om dem? – Hvorfor?

Vores boliger og måder at bo på ændrer sig hele tiden, fx har vi meget mere plads end tidligere.
Hvad tror du, der vil ske de næste 50 år med de måder, vi bor på? – Hvorfor tror du det?

Emne: Arbejde

Indled:

Har du eller har du haft arbejde? – Hvad kan/kunne du godt/ikke så godt lide ved det? – Hvorfor? / Hvad slags arbejde vil du gerne have i fremtiden? – Hvorfor?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Hvordan har du fået dit arbejde? – Hvad er de mest almindelige måder at få arbejde på (i Danmark eller andre steder, du kender til)?

Hvad er vigtigst for dig ved et arbejde (god løn, et godt arbejdsmiljø, udfordrende opgaver)? – Hvorfor?

Mange, og tilsyneladende flere end tidligere, har problemer med stress på arbejdspladsen. Hvad tror du årsagerne kan være til det? Kan man gøre noget for at løse problemet? – Hvis ja: Hvad kan man gøre? – Hvis nej: Hvorfor ikke?

Hvilke ændringer tror du, der sker med arbejdet/arbejds-markedet de næste 10-15 år (teknologi, fleksibilitet, hjemmearbejde)? – Hvorfor?

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning.

Emne A: At lære sprog

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles pligt at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arkene med billeder lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er nogle billeder, der viser forskellige måder at lære sprog på uden at gå til undervisning. Først skal I tale med hinanden om, hvor nyttige I synes de forskellige måder er. Derefter skal I diskutere og prøve at blive enige om to måder, I vil anbefale én, der skal til at lære et nyt sprog.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt.”

Eksaminator siger “tak”, når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

– Det bliver mere og mere almindeligt at lære sprog via fjernundervisning. Hvilke årsager kan der være til denne udvikling? Hvad er positivt og negativt ved den måde at lære på? Hvorfor mener du det?

– Der kan være mange fordele ved at bruge fx internet og aviser, når man lærer et nyt sprog og lærer om en ny kultur, men kan der også være nogle ulemper eller risici (kom fx ind på risikoen for, at nogle af oplysningerne på nettet kan være ukorrekte, uoverskueligheden)? – Hvilke? – Hvorfor mener du (ikke) det?

– Har du lært fremmedsprog tidligere? Hvis ja: Hvilke forskelle har der været på at lære dansk i forhold til at lære det/dem? – Hvilke årsager kan der være til forskellene? – Hvis nej: Tror du, det ville have været anderledes at lære dansk, hvis du havde? – Hvorfor (ikke)?

Sidste spørgsmål:

– Hvad tror du, den tiltagende globalisering og internationalisering kommer til at betyde for vores behov for at lære sprog – og for måderne det kommer til at foregå på?

– I Danmark er der for tiden en del debat om, hvornår børn skal begynde at lære deres første fremmedsprog (normalt engelsk). Hvornår mener du, man skal begynde at undervise i fremmedsprog i skolen? Hvorfor?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne B: Offentlige udgifter

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er nogle billeder, der viser forskellige områder eller aktiviteter, det offentlige bruger penge på. Først skal I tale med

hinanden om, hvorfor det offentlige bruger penge til disse områder/aktiviteter. Dernæst skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvad I synes, det offentlige bedst kunne spare på.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt.”

Eksaminator siger “tak”, når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

– Nogle mener, det ville være bedre at bruge flere penge til kriminalitetsforebyggende arbejde og færre til politiet. Hvad mener du om det? – Hvorfor?

– Danmark har, efter at Warszawa-pagten ophørte med at eksistere, ingen åbenlyse fjender. Er der så grund til, at vi stadig har et forsvar? Hvorfor/hvorfor ikke?

– I mange lande er det familien, der tager sig af de ældre, når de ikke mere kan klare sig selv. Ville det efter din mening være bedre, hvis det også var sådan i Danmark?
– Hvorfor/hvorfor ikke?

Sidste spørgsmål:

– I Danmark kan staten gennem Statens Kunstfond give økonomisk støtte til billedkunstnere, forfattere eller komponister. Det er der nogle, der er imod, fordi de ikke mener, staten skal støtte kunstnere, der ikke kan klare sig selv. Hvad mener du om det? – Hvorfor?

– Mange mener, at det bliver svært at opretholde det nuværende offentlige aktivitetsniveau uden at forhøje skatterne. Hvad tror du, der kommer til at ske de nærmeste år – vil velfærdssamfundet kunne bevares?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne C: Naturoplevelser

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er nogle billeder, der viser mennesker i forskellige slags natur. Først skal I tale med hinanden om, hvilke oplevelser man kan få de forskellige steder. Dernæst skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvad for et af stederne I vil anbefale én, der ønsker en ferie med udfordringer og oplevelser.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt.”

Eksaminator siger “tak”, når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

– For mange mennesker spiller det en stor rolle at kunne komme ud i naturen. Hvorfor tror du, det er sådan? Har naturen altid betydet meget for mennesker?

– I Danmark er der ikke stor og voldsom natur som i mange andre lande. Betyder det noget for den måde danskere lever på – i forhold til andre nationaliteter? Hvorfor (ikke)?

– I de seneste par århundreder er der blevet mindre og mindre natur i verden, fordi byerne har bredt sig, og natur-områder er blevet ødelagt. Hvad er årsagerne til denne udvikling? – Kan man ændre den?

Sidste spørgsmål:

– Mener du, at samfundet gør nok for at beskytte naturen mod forurening og ødelæggelse (naturfredning – miljøbeskyttelse)? Hvis ikke: Hvad kan man mere gøre?
Hvis ja: Vil du uddybe dit synspunkt?

– Natur er jo ikke kun oplevelser, men også farer, og i de senere år har der været adskillige naturkatastrofer. Hvilke årsager tror du, der er til det stigende antal katastrofer? Hvad kan vi gøre for at beskytte os bedre mod dem?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis. I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i ét forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, eller der foreligger andre særlige tilfælde, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er kun forberedelsestid ved monologen. Eksaminator udleverer et emne til prøvedeltageren fem hverdage før den første prøvedato.

Censor

Med mindre specielle forhold under prøveafholdelsen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte og på et analytisk grundlag bedømme hver prøvedeltagers mundtlige sprogfærdighed.

Eksaminator

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb og giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten. Eksaminator styrer prøven og sikrer herunder, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde.

Eksaminator foretager en holistisk bedømmelse af hver prøvedeltagers præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartneren. Den færdighed kan kun på et tilstrækkeligt sikkert grundlag bedømmes ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartneren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren. Det kan fx ske ved at øge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad.

Delpøve 1 – monolog

Prøvedeltagerne holder på skift et oplæg med udgangspunkt i et emne.

Eksaminator sikrer, at det bliver det monologe, sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminator skal bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i tilfælde af at prøvedeltageren går i stå – hjælpe med en genstart. (Eksaminator må ikke lade denne del af prøven glide over i et interview).

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten. (Følger prøvedeltageren ikke denne henstilling, må bedømmelsen af prøvedeltagerens mundtlige sprogfærdighed foretages på baggrund af den øvrige del af prøven. Prøvedeltageren har så ikke i monologen vist beherskelse af et sammenhængende, monologt sprog, hvilket indgår i bedømmelsen).

Efter monologen stiller eksaminator et eller flere opfølgende spørgsmål, der skal vise, om prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for monologen.

Delpøve 1 – interview

Eksaminator styrer kommunikationen og beder hver prøvedeltager svare på spørgsmål om et alment emne. De to prøvedeltagere skal ikke kommunikere med hinanden i denne del af prøven.

Delpøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for nogle billeder som inspiration til den opgave, de skal løse.

Prøvedeltagerne får herefter ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad de vil tale om. De bliver herefter bedt om at tale sammen om emnet og derefter i fællesskab søge at komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delpøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker ved, at eksaminator stiller opfølgende spørgsmål til emnet til hver prøvedeltager og diskuterer emnet med prøvedeltageren. Spørgsmålene skal vælges fra eksemplerne i dette hæfte.

I de tilfælde, hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskussionen sikrer, at den anden prøvedeltager har mulighed for at demonstrere sin mundtlige sprogfærdighed. Dette sker ved, at denne prøvedeltager i diskussionen får lidt ekstra taletid.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn: _____

CPR-nummer: _____

	Fremragende/ fortrinlig 12-10	God/ jævn 7-4	Til- strækkelig 02	Utilstrække- lig/ringe 0-÷3
Delprøve 1 – monolog				
Fortælle sammenhængende				
Delprøve 1 – interview				
Forstå samtalepartner				
Svare på spørgsmål				
Delprøve 2 – interaktion				
Indgå i interaktion				
Udveksle synspunkter, begrunde				
Delprøve 2 – diskussion				
Udtrykke synspunkter, begrunde				
Analytisk bedømmelse				
Fluency				
Grammatisk kompetence				
Ordforråd				
Udtale				

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Navn: _____

CPR-nummer: _____

	Fremragende/ fortrinlig 12-10	God/ jævn 7-4	Til- strækkelig 02	Utilstrække- lig/ringe 0-÷3
Delprøve 1 – monolog				
Fortælle sammenhængende				
Delprøve 1 – interview				
Forstå samtalepartner				
Svare på spørgsmål				
Delprøve 2 – interaktion				
Indgå i interaktion				
Udveksle synspunkter, begrunde				
Delprøve 2 – diskussion				
Udtrykke synspunkter, begrunde				
Analytisk bedømmelse				
Fluency				
Grammatisk kompetence				
Ordforråd				
Udtale				

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____